

Különleges optikai szenzációk után kutatva, az „IME AZ EMBER“ gyűjtőcímmel előadott balett-jelenetek új, túpikusan televíziós kifejező eszközöket igyekeztek találni. A nagyszerű fényhatások és az ugyyszólván expresszionista díszletek különleges varázst és kísérleti éntéket adtak az előadásnak.

KÍSÉRLETI TÁNCKÖZVETÍTÉS TELEVÍZIÓN

Nem pusztán közvetítés, hanem alkotó művészet

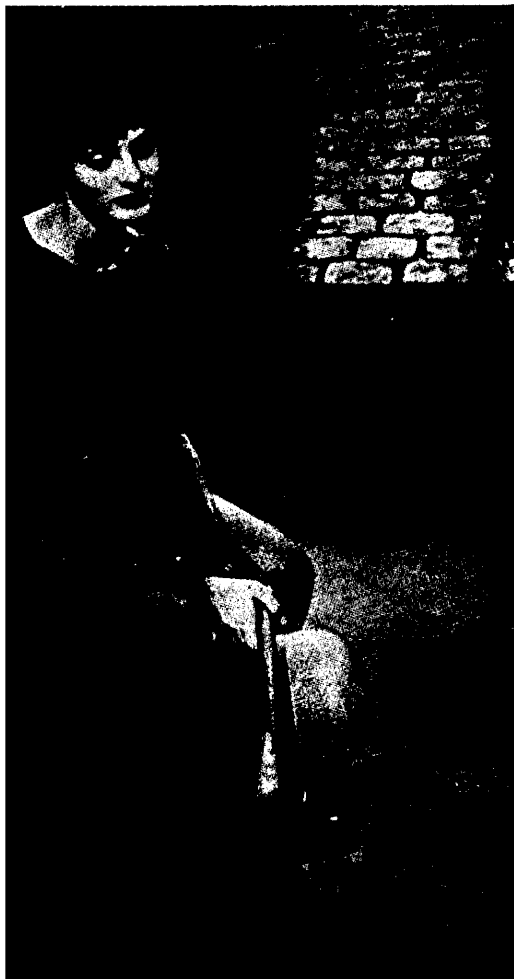
MAURICE BÉJART ÉS MICHELE SEIGNEURET BALETT
JELENETEI. IME AZ EMBER GYŰJTŐCÍMMEL A HESZ-
SZENI RÁDIO TELEVÍZIÓS MŰSORÁN

A már régebben megindított kísérleti adások után, jövő ősztől kezdve három hazai adóállomásunk — Beograd, Zágráb és Lyublyana — közös televíziós műsort sugároz.

Addig, de még azután is sok-sok problémával kell megbirkózni. Mert bizony a televízió problémái nem jelentéktelenek és nem mentes tőlük a világ egyetlen adóállomása sem. Műszaki szempontból a

televízió annyira fejlett, hogy a nézőt ma már nem hökkentí meg és nem elégtí ki pusztán az, hogy képet közvetítenék otthonába, hanem állandó, meghatározott színvonalat is kíván. A televízió kifejezési lehetőségeinek problémái mind időszerűbbek, annál is inkább, mert a televíziót eddig még nem vádolták meg azzal, hogy kölcsönveszi a színházi és filmdramaturgia tapasztalatait, viszont a néző nem bocsátja meg, ha kiderül,

Az „**IME AZ EMBER**” balett-jelenetek televíziós előadásán Michèle Seigneuret ismert párizsi balettnőt láthatjuk a kokott szerepében.

hogy csak színházi előadásokat nyújt, vagy filmeket közvetít. A néző televíziót akar, nem pedig televízióval közvetített színházat vagy filmet!

Két francia balettművész, Maurice Béjart és Michèle Seigneuret a »Ballet de l'Etoile de Paris« táncsoporttal nemrég rendkívül érdekes televíziós műsort adott. Béjart, a csoport első táncosa, már hosszabb ideje foglalkozik azzal, hogyan lehet a balettet a televíziós vetítésvásznonhoz alkalmazni. Elhatározta hát, hogy kísérletet tesz. Csak hogy kísérletéhez televíziós stúdióra volt szüksége, nemkülönben arra is, hogy valamilyen adóállomás műsorába iktassa. Úgy látszik, Párizsban nem volt rá lehetősége. A hesszeni (Majna Frankfurt) rádió azonban rendelkezésre bocsátotta stúdióját, műsorába iktatta az adást és olyan műsorszámot sugárzott, amelyről szakkörökben még ma is sokat beszélnek.

A párizsi táncsoport »**IME AZ EMBER**« gyűjtőcímen három balettjelenetet adott elő. A három jelenet egy érzéstelen, nemcsak autóval és repülőgéppel, hanem gondolkozásmódban is a végletekig motorizált ember sorsát dolgozza fel. Olyan ember sorsát, aki minden elemi humánus tartalom nélkül éli életét. Megalázzák (a »**KÖTELESÉG**« című jelenetben), csalódik (a »**BOLDOGSÁG**« címűben), az értelmetlen tömeg egy embertársa meggyilkolásával vádolja, holott csak tanúja volt a gyilkosságnak. Hiába védekezik logikával, hiába igyekszik megmagyarázni a tömegnek ki ő és mi ő, minden érve okoskodásba ütközik és a vérszomjas tömeg végül is gyilkossá nyilvánítja és meglincseli.

Az, amit Maurice Béjart és Michèle Seigneuret a hesszeni rádió televíziós hálózatának vásznán

nyujtottak, nemcsak balett volt, hanem tánccal előadott kabaré. Miközben tánccal elmondják a mesét, egész idő alatt rövid párbeszéd-ek hallatszanak, a műsort pedig a nagyvárosi utcákon mikrofonnal összegyűjtött hangokból összeállított, stilizált »konkrét« zene kíséri. Ez külön ritmust ad a hangkulisz-szának, s a táncosok csak erre a ritmusra építik mozdulataikat. Természetesen a televíziós felvevő készülék is alkotó jellegű feladatot kapott. Igen ügyesen oldották meg az egyik képből a másikba, a sötét különös hangsúlyozásával kettős képeket közvetítettek — és ezzel a közvetítés optikai szempontból igen sokat nyert. Első ízben történt meg egy televíziós stúdióban, hogy a felvevőgép nem pusztán az »alkalmazott művészet« eszköze volt, hanem a dráma szereplője is, éppen úgy, mint maga a »Balett de l'Etoile de Paris« táncsoport.

Talán nem is kellene külön megemlíteni ezt az adást, ha nem volna kísérlet és útmutatás arra, hogy milyen irányban kell a televízió-nak elindulnia. A művészi felé vezető útra. Egyébként már pusztá léte is erre kötelezi. A televízió ne legyen közvetítő, hanem új művészi ágazat. A televízió csak akkor távolodhat el a kamaraszerű-től, ha újat keres, ha kutat, és csak a törvényeinek megfelelő művészi értékek révén lehet több,

Különösen Maurice Béjart volt ötletes az ember szerepében, és elragadtatta sok-sok nézőjét.

mint az életszínvonalnak egy tartozéka, amilyen a mosógép vagy a villamos hűtőszekrény. Túl kell nőnie ezen és igazolnia kell a maga létét. Ilyen próbálkozás volt Maurice Béjart és Michèle Seignuret kísérlete is a hesszeni rádió televíziójában.